

Східноєвропейський національний
університет імені Лесі Українки
Факультет економіки та управління
Кафедра економіки, безпеки та інноваційної діяльності
підприємства

Лілія Громко

ПЛАНУВАННЯ І КОНТРОЛЬ НА ПІДПРИЄМСТВІ

**методичні вказівки
для практичної роботи**

Луцьк 2020

УДК 338.8 (071)

П 36

Рекомендовано до друку науково-методичною радою Східноєвропейського національного університету імені Лесі Українки (протокол № від).

Рецензенти: Волинець І. Г. – к.е.н., доцент, декан факультету економіки та управління Східноєвропейського національного університету імені Лесі Українки

Гаврилюк О.О. – к.е.н., доцент кафедри обліку та аудиту Луцького національного технічного університету

Громко Л.С.

П 36 Планування і контроль на підприємстві: методичні вказівки для практичної роботи / Л.С. Громко. – Луцьк : СНУ імені Лесі Українки, 2020. – 50 с.

Розроблено теми семінарських занять, практичні та тестові завдання з дисципліни «Планування та контроль на підприємстві». У методичних вказівках приділено увагу основним питанням планування та контролю на підприємстві, зокрема, особливостям розробки перспективних і поточних планів, плануванню та координації всіх стадій виробництва в часі та просторі для забезпечення безперервності виробництва та реалізації продукції.

Рекомендовано студентам четвертого курсу денної та заочної форми навчання галузі знань 07 «Управління та адміністрування» спеціальності 076 «Підприємництво, торгівля та біржова діяльність» освітньої програми «Економіка підприємства»

УДК 338.8 (071)

© Громко Л.С., 2020

© Східноєвропейський національний університет імені Лесі Українки, 2020

ЗМІСТ

Вступ.....	4
Теми семінарських занять.....	6
Задачі.....	8
Тестові завдання.....	16
Перелік питань до іспиту.....	46
Список літератури.....	49

ВСТУП

Методичні вказівки для практичної роботи з навчальної дисципліни «Планування і контроль на підприємстві» складені відповідно до освітньої програми підготовки бакалаврів галузі знань 07 «Управління та адміністрування» спеціальності 076 «Підприємництво, торгівля та біржова діяльність» освітньої програми «Економіка підприємства».

Навчальна дисципліна «Планування і контроль на підприємстві» є важливою складовою економічної науки, а також передумовою успішної діяльності будь-якої галузі, кожного господарюючого суб'єкта, важливою функцією ефективного управління й знаряддям контролю за раціональним і економічним використанням ресурсів, розвитком господарських процесів та їх результатами.

Методичні вказівки з дисципліни «Планування і контроль на підприємстві» мають за мету ознайомити студентів із предметом, змістом і методами дослідження науки "планологія"; навчити студентів методикам і навичкам планово-економічних розрахунків при плануванні виробництва і збуту продукції, ресурсного забезпечення виробництва, зведених показників витрат і фінансів; освоїти методи обґрунтування проектів оновлення продукції, організаційно-технічного розвитку підприємства.

Метою курсу «Планування і контроль на підприємстві» є надання студентам знань з питань методології розроблення перспективних і поточних планів у діяльності підприємства та контролю їх виконання; надання студентам теоретичних знань та практичних навичок з питань планування на підприємствах в умовах функціонування ринкових відносин.

Основні завдання вивчення дисципліни полягають в тому, щоб опанувати форм, методів і процесу планування і контролю, вивчення структури і технології розроблення типових планів щодо економічного і соціального розвитку підприємства, складу показників і методики їх розрахунку, оптимізації виробничої програми.

У відповідності до кваліфікаційної характеристики знань майбутніх випускників університету зі спеціальностей «Підприємництво, торгівля та біржова діяльність» в результаті вивчення дисципліни студенти повинні знати:

- основні поняття, категорії та практичний інструментарій предмету;
- методи планування;
- систему планів підприємства;
- методи та інструменти планових розрахунків.

Вивчення студентом курсу повинно сформувати у нього такі вміння і навички:

- орієнтуватись у підходах до систематизації управлінських процесів, характерних для французької школи управління, згідно якої розрізняють: планування, регулювання і пілотаж (чисте управління);

- розумітись на системі планових розрахунків, адже саме в цій сфері відбувається процес перетворення наявної інформації у інформацію для планування, результатами якого є натурально-уречевлені, трудові і вартісні показники, які характеризують розвиток подій на підприємстві від початку і до кінця планового періоду;

- орієнтуватись у методах обчислення, що мають принципове значення для процесів планування, які узагальнені у такі групи: екстраполяції, по факторні та нормативні;

- мати навички: пошуку основних способів багатоваріантних планових розрахунків, які містять визначення очікуваних наслідків впливу великої кількості різноманітних чинників, що вимагає використання математичних моделей: описових, аналітичних, імітаційних, а також моделей прийняття рішень.

Успішне освоєння курсу займе важливе місце у підготовці спеціалістів економічного профілю, формування в них знань, умінь і навиків планової діяльності.

Теми семінарських занять

Змістовий модуль 1. «Системна характеристика планування, виробництво і збут продукції»

Тема 1: Сутність планування і контролю, особливості їх здійснення на підприємстві.

1. Роль і місце планування в управлінні підприємством
2. Сутність об'єктів планування на підприємстві
3. Процес планування та вибір рішень.

Тема 2: Система планів та їх значення для процесу управління підприємством

1. Система планів та їх класифікація
2. Організація планування

Тема 3. Маркетингові дослідження, планування збуту і контролю продукції

1. Цілі й завдання планування збуту
2. Маркетингові дослідження.
3. Планування збуту і контроль продукції

Тема 4: Планування виробництва продукції

1. Зміст і завдання виробничої програми підприємства
2. Оптимізація виробничої програми
3. Планування випуску продукції

Змістовий модуль 2. «Планування ресурсного забезпечення операційної, фінансової й інноваційної діяльності»

Тема 5. Матеріально-технічне забезпечення виробництва

1. Цілі, завдання й зміст планування потреби в матеріально-технічних ресурсах
2. Визначення потреби в матеріально-технічних ресурсах
3. Вивчення ринку сировини й матеріалів
4. Планування закупівель матеріальних ресурсів

Тема 6: Планування персоналу і оплати праці

1. Кадрове планування на підприємстві.
2. Планування чисельності персоналу.
3. Планування продуктивності праці.
4. Планування фонду оплати праці.

Тема 7: Витрати виробництва

1. Цілі, завдання і зміст планування витрат
2. Методи калькулювання продукції
3. Планування витрат виробничої собівартості
4. Планування зведеного кошторису витрат на виробництво

Тема 8: Фінансове планування і контроль на підприємстві

1. Завдання і зміст фінансового плану
2. Види та планування прибутку

Тема 9: Бізнес-планування

1. Призначення бізнес-плану, його склад і технологія розроблення
2. Оцінювання середовища для бізнесу та формування власної ринкової позиції
3. Планування виробництва продукції та його ресурсного забезпечення
4. Фінансові розрахунки в бізнес-плані

Задачі

Задача 1. Нормативний метод.

Визначити норму часу і денну норму виробітку робітника на основі таких даних: основний час на виготовлення деталі – 17 хв., допоміжний час – 3 хв., час на обслуговування робочого місця – 8 % від оперативного, час на перерви, передбачені технологією – 3 % від оперативного, підготовчо-заключний час для партії деталей із 400 шт. – 560 хв., час на відпочинок і особисті потреби – 50 % від підготовчо-заключного часу. Тривалість зміни – 8 годин.

Задача 2. План витрати сировини на виготовлення продукції на рік - 180000 тис. грн. Кількість робочих днів у році - 360. Норма запасу сировини - 30 днів.

Визначити планову потребу оборотних коштів по сировині (запаси сировини).

Задача 3. Балансовий метод.

Залишок фонду нагромадження на плановий рік - 100 млн. грн. Протягом року за рахунок фонду нагромадження планується придбати нове обладнання на суму 500 млн. грн. На кінець року передбачається залишок фонду нагромадження 30 млн. грн.

Визначити план надходження коштів до фонду нагромадження.

Задача 4. Економіко-статистичний метод.

Визначити норму оборотності товарних запасів у днях по підприємству на II квартал планового року, використовуючи наступні дані оборотності запасів (у днях) за аналогічні періоди минулих років:

1-й рік - 5,0 4-й рік - 4,5

2-й рік - 4,8 5-й рік - 4,3

3-й рік - 4,2 6-й рік - ?

При знаходженні планової величини оборотності використовуйте різні прийоми розрахунку цього методу: а) за середній арифметичній; б) за середній

хронологічній; в) за щорічним відсотком змін; г) за допомогою ковзної середньої.

Задача 5. Факторний метод.

Трудомісткість виробничої програми цеху в плановому році складе 246000 нормо-годин, корисний фонд робочого часу одного працівника в базисному і плановому періодах відповідно – 1660 годин і 1680 годин. Середній коефіцієнт використання норм виробітку в плановому році – 1,15.

Визначити: а) економію кількості робітників-підрядників у зв'язку з поліпшенням використання робочого часу; б) зростання продуктивності праці, якщо кількість робітників на початок року - 132 особи.

Задача 6. Розрахувати плановий обсяг збуту та величину прибутку за такими даними:

- обсяг товарної продукції на плановий період складатиме - 80 млн. грн.;
- залишки нереалізованої продукції на:
початок планового періоду - 5,3 млн. грн.;
- кінець планового періоду - 4,8 млн. грн.;
- затрати на 1 грн. товарної продукції - 0,82 грн.

Задача 7. Обчисліть план збуту продукції підприємства на основі таких даних: у минулому році підприємство випустило 500 виробів А та 1500 виробів Б; у плановому періоді збільшиться виробництво цих виробів на 5%; ціна виробів складає, відповідно, 2,5 та 3 тис. грн. Крім того, буде виготовлено комплектуючих виробів на суму 1250 тис. грн., з них - на 750 тис. грн. - для сторонніх замовників. Залишки нереалізованої продукції на складі становитимуть на початок планового періоду 1 млн. грн., на кінець - 0,25 млн. грн.

Задача 8. План виробництва на рік: автомобілів - 40000 шт., моторів - 40000 шт., запасних частин - на суму 10 тис. грн., послуги виробничого характеру - 11 тис. грн, залишки незавершеного виробництва: на початок року - 150 тис. грн., очікувані на кінець року - 100 тис. грн.

Визначити:

1. Товарну продукцію:

- а) у діючих цінах,
 - б) у незмінних цінах.
2. Валову продукцію.

Задача 9. Відповідно до укладених угод підприємство у плановому році повинно відвантажити споживачам 10 тис. виробів А, направити у роздрібну торгівлю 2 тис. цих виробів і створити 5-ти денний запас готової продукції до кінця року. Неминучі втрати від браку - 0,5 %.

Розрахувати план виробництва виробів А на плановий рік, в тому числі у кварталальному розрізі.

Задача 10. У плановому році підприємство планує випустити 1000 шт. виробів А по ціні 500 грн./од. та 3000 шт. виробів Б по ціні 600 грн./од. Крім того, планується виготовити комплектуючих виробів на суму 2500 тис. грн., у тому числі для сторонніх замовників - на 1500 тис. грн.; також у плані передбачається зміни залишків готової продукції на складі з 2000 тис. грн. до 500 тис. грн.

Розрахувати план по товарній, валовій та реалізованій продукції.

Задача 11. Виробнича програма підприємства характеризується такими даними: готові вироби 30570 тис. грн., товари культурно-побутового призначення і господарського вжитку - 294 тис. грн., роботи промислового характеру і послуги, виконані на сторону - 380 тис. грн., вартість запчастин, відпущених на сторону - 182 тис. грн. Незавершене виробництво на початок року становило 115 тис. грн., на кінець року - 122 тис. грн. Визначити обсяг валової продукції.

Задача 12. Основна продукція підприємства запланована в обсязі 520 тис. грн., послуги промислового характеру – 48 тис. грн. Вартість напівфабрикатів складе в планованому періоді 50 тис. грн., з них 50 % для власного виробництва. Розмір незавершеного виробництва на кінець періоду збільшиться на 38 тис. грн. Залишки готової продукції на складі на початок періоду – 80 тис. грн., на кінець періоду – 30 тис. грн.

Визначите обсяг реалізованої, валової і чистої продукції підприємства, якщо відомо, що вартість матеріальних витрат складає 55 % товарної продукції.

Задача 13. Обґрунтувати виробничу програму малого підприємства по виробництву металовиробів з точки зору забезпеченості металом, якщо на плановий період підприємством укладено договори на поставку металу в обсязі 8 тонн, а середня вага виробу 0,85 кг. Коефіцієнт використання металу 0,72. 30% відходів металу можуть повторно використовуватися у виробництві. На плановий період МП має доставити споживачам 7500 шт. металовиробів.

Задача 14. Протягом року буде виготовлено 1000 виробів, собівартість кожного з яких 183 грн. Тривалість циклу виготовлення 9 днів, на його початку затрачається 405 грн.

Обчислити норматив оборотних засобів у незавершеному виробництві.

Задача 15. Визначити тривалість виробничого процесу в днях за умови:

- плановий обсяг виробництва продукції – 220 тис. од.;
- норма часу на виготовлення одиниці продукції – 0,6 хв.;
- роботу виконує бригада у складі – 4 робітників;
- коефіцієнт виконання норм – 1,12;
- тривалість зміни – 8 год.;
- режим роботи підприємства – 2 зміни.

Задача 16. Визначте коефіцієнт ритмічності виконання виробничої програми за такими даними: план на місяць - 8000 тис. грн.; кількість робочих днів - 20; в тому числі по декадах: I - 7 днів, II - 8 днів, III - 5 днів; фактичний випуск продукції за ці декади такий: I - 2500 тис. грн., II - 2800 тис. грн., III - 2900 тис. грн.

Задача 17. Визначити середню величину незавершеного виробництва по виробу А, якщо повна його собівартість становить 40 тис. грн., а початкові затрати на матеріали та куповані напівфабрикати - 6400 грн.

Задача 18. Визначити середню величину нормативного циклового заділу, якщо тривалість виробничого циклу виготовлення партії деталей складає 18 днів, середньодобова потреба складання у цих деталях - 6 шт.

Задача 19. Визначити річну потребу в матеріалах за умови: випуск продукції у базовому році склав 300 одиниць; середня норма витрачання матеріалу на облікову одиницю продукції становила 1,5 кг; за планом передбачається ріст випуску продукції на 15% і зменшення норми витрачання матеріалу на 3%.

Задача 20. Визначити ціну одиниці продукції у зв'язку зі зміною цін на матеріали за умови: на початок року ціна одиниці продукції становила 150 грн., 50% у ціні складала матеріальні ресурси, 20% - оплата праці, 10% - амортизація, 20% - інші елементи ціни. Впродовж I кварталу вартість матеріалів зросла на 15%, а всі інші витрати залишилися без змін.

Задача 21. Визначити вартість постачання матеріальних ресурсів, якщо вартість споживання за декаду 72 тис. грн., при ціні 1 т 2 тис. грн., інтервал планового постачання 8 днів, страховий запас 2 дні, транспортний запас 1 день, технологічний запас 3%.

Задача 22. Визначити річну потребу хлібозаводу в борошні, його середній і максимальний запас, якщо період поставки 8 днів, а період зриву поставки 2 дні. Для забезпечення виконання денної програми слід використати 960 кг борошна, причому його втрати становлять 2%. Протягом місяця хлібозавод працює 25 робочих днів.

Задача 23. У звітному році підприємство запланувало виготовити товарної продукції на суму 110 тис. грн. Залишки нереалізованої продукції на складах на початку року склали 20 тис. грн. Фактично обсяг реалізації за рік зріс в порі внянні з плановим рівнем на 3,2%. середньорічні залишки нормованих оборотних засобів заплановані в розмірі 2 тис. грн., а фактично склали 1,7 тис. грн.

Встановити суму абсолютного і відносного вивільнення оборотних засобів в результаті прискорення їх оборотності.

Задача 24. Підприємство закуповує у постачальника шерстяні тканини. Річна потреба складає 8200 м, припустимо, що річна потреба дорівнює обсягу закупівлі. Тривалість циклу замовлення (інтервал часу між розміщенням замовлення і його отриманням) - один тиждень. Розрахуйте «точку»

відновлення замовлення за умови, що на підприємстві тканини використовуються нерівномірно і тому потрібно мати страховий запас тканин, який становить 150 м. При розрахунку приймаємо, що в році 50 тижнів.

Задача 25. Визначити потребу в болтах на плановий період за умови, що норми витрати немає. Фактичні витрати за минулий період становили 5 т. У плановому періоді обсяг виробництва збільшиться на 10%. Потрібно забезпечити економію матеріалів на 3%.

Задача 26. Підприємство виготовляє виріб «В» із матеріалів «Х». Норма витрат матеріалу на одиницю виробу 10 кг. У II кв. обсяг виготовлення виробу «В» 8880 одиниць. Залишки матеріалу «Х» на складі на 1 квітня - 850 кг, крім цього, в березні було замовлено постачальнику 1000 кг. Потрібно розрахувати обсяг закупок матеріалів на II кв.

Задача 27. План витрачання сировини на виготовлення продукції на рік - 180000 тис. грн. Кількість днів у році - 360. Норми запасу сировини - 30 днів.

Визначити планову потребу в оборотних коштах по сировині (запаси сировини).

Задача 28. Ціна на сировину, необхідну для виготовлення продукції, коливається на ринку від 1000 до 1200 тис. руб. за 1 кг. Приймаємо для розрахунку планового обсягу фінансових ресурсів 1200 тис. руб. за 1кг. Норма витрат сировини: 2 кг сировини на 1 од. продукції. План випуску продукції складає 3000 од. Визначити планову величину фінансових ресурсів (оборотного капіталу), необхідних для закупівлі сировини.

Задача 29. Визначте виробничу потужність пекарні і її виробничу програму, якщо середня тривалість випікання хлібобулочних виробів вагою 1 кг складає 40 хв., тривалість зміни 8 годин, режим роботи двозмінний. Номінальний фонд робочого часу 300 днів у рік, а втрати робочого часу 10%. Виробничу потужність пекарні визначається потужністю печей, яких установлено 3 одиниці. Коефіцієнт використання потужності 0,85.

Задача 30. Розрахувати річну виробничу потужність виробничої дільниці, оснащено 5 одиницями устаткування за умови, що режимний фонд

часу в рік при двозмінній роботі складає 4004 годин, час зупинок устаткування – 10% до режимного фонду, норма часу на виготовлення облікової одиниці продукції – 5 хв., середній рівень виконання норм часу – 105%.

Задача 31. Продуктивність печі для випалу відливок становить 0,2 тони деталей за годину; плановий фонд часу роботи печі на рік дорівнює 6900 год.; на один виріб витрачається 0,6 тони відливок. Визначити виробничу потужність печі.

Задача 32. Визначити виробничу потужність цеху з випуску чотирьох виробів: А, Б, В, Г. Розрахункова програма річного випуску виробів (за планом): А - 500 шт., Б - 1000 шт., В - 1500 шт., Г - 700 шт. Провідна ланка обладнання в цеху - токарна.

Ефективний фонд робочого часу роботи одного верстата - 3900 годин на рік. У цеху встановлено 20 токарних верстатів. Трудомісткість обробки вказаних виробів на токарних верстатах - 80850 нормо-годин, плановий коефіцієнт виконання норм - 1,1.

Задача 33. Визначити виробничу потужність складального цеху і коефіцієнт її використання.

Загальна площа цеху 6 тис. м². Габарити виробу 12 x 2 м. Робоча зона для складання виробу - 30% площі, яку займає виріб. Цикл складання одного виробу 20 робочих днів. Кількість робочих днів у плановому році - 250. Допоміжна площа складає 40% загальної площі цеху. Протягом року складають 1300 виробів.

Задача 34. Визначити кількість деталей А, які можна виготовити протягом місяця на токарних верстатах цеху понадпланове. Місячна пропускна спроможність токарних верстатів - 9000 станко-годин.

Планове завантаження по токарних роботах 10700 нормо-годин. Плановий коефіцієнт виконання норм - 1,25. На виготовлення однієї деталі потрібно 1,8 нормо-години, при її обробці норма перевиконується на 20%.

Задача 35. Визначити потребу у фрезах на річну програму в умовах одного виробництва для дільниці фрезерних верстатів.

Вихідні дані: трудомісткість річної програми дільниці T_n - 485 000 нормо/год. Питома вага машинного часу в штучному K_M - 0,50; K_3 - 0,04.

Задача 36. Користуючись умовами задачі-прикладу 2 визначити трудомісткість слюсарних робіт по капітальному ремонту устаткування за таких умов: на підприємстві працюють 34 одиниці фрезерного устаткування, які підлягають капітальному ремонту в плановому періоді. Середня складність одного верстата 28 одиниць ремонтної складності.

Задача 37. Визначити кількість слюсарів-мастильників, необхідних для чергового обслуговування в механічному цеху, який працює в дві зміни. Вихідні дані: в цеху працюють 184 одиниці металорізального устаткування. Середня ремонтна складність одного верстата складає 16 одиниць.

Задача 38. Визначити загальну кількість верстатів для ремонтного обслуговування за умов: на підприємстві працюють 498 одиниць устаткування; річний фонд часу роботи верстатів в РМЦ 2100 год.; коефіцієнт змінності роботи верстатів - 1,2. Інші умови у попередньо вирішеній задачі.

Задача 39. Визначити потребу в рушійній електроенергії для підприємства, якщо загальна рушійна потужність усіх верстатів становить 1200 кВт. (іншими даними користуватись з задачі-прикладу 3).

Задача 40. Визначити чисельність водіїв на зовнішніх перевезеннях за умов: середньоспискова кількість автомобілів - 110 одиниць, час знаходження машин в наряді - 3014 год., підготовчий час (0,3). Річний фонд часу роботи одного водія - 1820 год.

Тестові завдання

Тема 1: Сутність планування і контролю, особливості їх здійснення на підприємстві.

1. Планування – це:

- А. сукупність систематизованих знань про закономірності формування і функціонування різних господарських систем;
- Б. розрахунок майбутньої величини прибутків;
- В. аналізування показників господарської діяльності підприємства;
- Г. контроль відхилень показників господарської діяльності підприємства.

2. До недоліків планування відноситься:

- А. обдумана підготовка до використання майбутніх переваг середовища
- Б. стабільність прийнятого рішення;
- В. поліпшення координації дій виконавців;
- Г. можливість контролю за подіями і визначення проблем у діяльності.

3. До переваг планування відноситься:

- А. прагнення вирішити завдання раціонально і з меншими витратами;
- Б. стабільність прийнятого рішення;
- В. необхідність ресурсів (часу і коштів) для розробки плану;
- Г. неможливість відбити в плані все різноманіття життєвих умов.

4. Основним результатом планування діяльності підприємства є:

- А. отримання прибутку;
- Б. підвищення ефективності використання усіх видів ресурсів;
- В. поліпшення фінансового стану підприємства;
- Г. всі відповіді є правильними.

5. Сукупність головних ідей і основних способів досягнення заданих параметрів розвитку і ефективності – це:

- А. місія підприємства;
- Б. стратегія підприємства;
- В. концепція діяльності підприємства;
- Г. бізнес-план.

6. Планування, що передбачає вироблення рішення про оптимальний розподіл ресурсів підприємства (організації) для досягнення стратегічних цілей, називається:

- А. оперативне;
- Б. довгострокове;
- В. тактичне;
- Г. короткострокове.

7. Забезпечення методичної, інформаційної та інструментальної підтримкою менеджерів підприємства для досягнення запланованого рівня прибутку та інших показників діяльності підприємства у короткостроковому періоді є завданням:

- А. оперативного планування;
- Б. тактичного планування;
- Г. стратегічного планування;
- Д. бізнес планування.

8. Планування тривалістю до 1 року характерне для:

- А. оперативного планування;
- Б. тактичного планування;
- Г. стратегічного планування;
- Д. бізнес планування.

9. Процес функціонування складної системи «людина-машина» характеризує:

- А. екологічний процес;
- Б. управлінський процес;
- В. економічний процес;
- Г. виробничий процес.

10. Інформація є одночасно і предметом, і продуктом праці:

- А. в екологічних процесах;
- Б. в управлінських процесах;
- В. в економічних процесах;

Г. у виробничих процесах.

11. Вид діяльності, що забезпечує умови для відтворення працівників і реалізації їх інтересів:

А. господарська;

Б. економічна;

В. соціальна;

Д. фінансова.

12. «Найкращою буде визнана та альтернатива, за якої досягається найкраще забезпечення рішень наявним потенціалом» характеризує:

А. технічну раціональність;

Б. юридичну раціональність;

В. соціальну раціональність;

Г. економічну раціональність.

13. Дас оцінку варіантам на основі порівняння вигод із затратами на їхнє здійснення:

А. технічна раціональність;

Б. юридична раціональність;

В. соціальна раціональність;

Г. економічна раціональність.

14. «Найкращим вибором буде той, що у найбільшій мірі відповідає законам суспільства» характеризує:

А. технічну раціональність;

Б. юридичну раціональність;

В. соціальну раціональність;

Г. економічну раціональність.

15. Спирається на кількісні моделі, які вважаються точним відображенням проблем:

А. системне планування;

Б. формальне планування;

Г. інкрементальне планування;

Д. немає вірної відповіді.

16. Планування, що виключає можливість застосування формалізованих моделей:

- А. системне планування;
- Б. формальне планування;
- Г. інкрементальне планування;
- Д. немає вірної відповіді.

17. Оцінка зовнішнього середовища і можливостей розвитку підприємства відбувається на етапі:

- А. аналізу вихідного стану об'єкта планування;
- Б. визначення та формалізації реальної мети розвитку підприємства;
- В. обґрунтуванні концепції розвитку підприємства;
- Г. обґрунтуванні стратегії розвитку підприємства.

18. Опис продуктів або послуг, пропонованого підприємством відбувається на етапі:

- А. аналізу вихідного стану об'єкта планування;
- Б. визначення та формалізації реальної мети розвитку підприємства;
- В. обґрунтуванні концепції розвитку підприємства;
- Г. обґрунтуванні стратегії розвитку підприємства.

19. Завданням, яке вирішує оперативне планування є:

- А. управління результатами;
- Б. планування заходів по забезпеченню ліквідності;
- В. здійснення контролю за економічною ефективністю;
- Г. всі відповіді вірні.

20. Терміном від 1 до 3 років складаються:

- А. оперативні плани;
- Б. тактичні плани;
- В. стратегічні плани;
- Г. бізнес-плани.

Тема 2: Система планів та їх значення для процесу управління підприємством

1. Принцип планування, який означає, що показники які використано в плануванні необхідно взаємопов'язувати, з урахуванням теоретичної та практичної залежності, є:

- А. принципом точності;
- Б. принципом безперервності;
- В. принципом гнучкості;
- Г. принципом єдності.

2. Принцип планування, який визначає процес планування як перманентний, коли на зміну одному плану, який здійснено приходить другий новий є:

- А. принципом гнучкості;
- Б. принципом безперервності;
- В. принципом точності;
- Г. принципом єдності.

3. Принцип планування, який означає здатність плану змінювати свою спрямованість за умов, що змінилися умови діяльності і мати певні резерви, є:

- А. принципом єдності;
- Б. принципом точності;
- В. принципом гнучкості;
- Г. принципом безперервності.

4. Принцип планування, який потребує обґрунтованості, деталізації конкретизації планового показника, є:

- А. принципом єдності;
- Б. принципом точності;
- В. принципом гнучкості;
- Г. принципом участі.

5. Принцип планування, який означає, що в розробку планових

показників повинні здійснювати всі спеціалісти об'єкту господарювання, є:

- А. принципом безперервності;
- Б. принципом єдності;
- В. принципом участі;
- Г. принципом точності.

6. Система планів – це:

- А. сукупність безлічі планів, чинних на підприємстві;
- Б. взаємозв'язок між планами;
- В. наявність єдиної мети і орієнтація всіх планів на досягнення цієї мети;
- Г. всі відповіді вірні.

7. Планування за критерієм складу планових рішень поділяють на:

- А. стратегічне, поточне, зведене;
- Б. стратегічне, перспективне, комплексне;
- В. поточне, стратегічне, економічне;
- Г. немає вірної відповіді.

8. Задум та необхідні засоби його реалізації із метою досягнення бажаного економічного, технічного, технологічного чи організаційного результату – це:

- А. план;
- Б. бізнес-план;
- В. ціль;
- Г. проект.

9. Складовими елементами організації планування є:

- А. виконавці, система інформації;
- Б. порядок та послідовність розробки;
- В. вірні відповіді А, Б;
- Г. послідовність розробки, виконавці.

10. Метод, при якому планування здійснюється від нижчих рівнів підприємства до вищих, називається:

- А. круговим;

- Б. прогресивним;
- В. ретроградним;
- Г. комплексним.

11. Метод, при якому процес планування здійснюється шляхом деталізації показників підприємства зверху донизу по ієрархії, називається:

- А. круговим;
- Б. прогресивним;
- В. ретроградним;
- Г. комплексним.

12. Сукупність засобів і методів, за допомогою яких приймаються планові рішення й забезпечується їхня реалізація – це:

- А. механізм планування;
- Б. процес планування;
- В. контроль на підприємстві;
- Г. планування на підприємстві.

13. Бізнес-план розробляється:

- А. безперервно;
- Б. періодично;
- В. неперіодично;
- Г. за потребою.

14. Який ступінь деталізації параметрів стратегічного планування:

- А. низький;
- Б. середній;
- В. високий;
- Г. визначається масштабами проекту.

15. Який ступінь деталізації параметрів бізнес-планування:

- А. низький;
- Б. середній;
- В. високий;

Г. визначається масштабами проекту.

16. Комплекс заходів зі створення нового або модернізації діючого виробництва товарів, або надання послуг із метою отримання доходів і досягнення соціального ефекту – це:

- А. проект;
- Б. план;
- В. інвестиційний проект;
- Г. бізнес-план.

17. Процес передбачення, побудований на ймовірності, науково-обґрунтованому судженні про перспективи розвитку об'єкта в майбутньому:

- А. прогнозування;
- Б. планування;
- В. контролювання;
- Г. проектування.

18. Процес прийняття рішень, які мають обов'язковий характер для об'єктів планування:

- А. директивне планування;
- Б. індикативне планування;
- В. інвестиційне планування;
- Г. інноваційне планування.

19. Планування, яке має направляючий, рекомендаційний, інформаційний характер, називається:

- А. директивне;
- Б. індикативне;
- В. інвестиційне;
- Г. інноваційне.

20. Тип планування, основним завданням якого є конкретизація показників поточного плану з метою організації планомірної та ритмічної роботи підприємства і його структурних підрозділів:

- А. інвестиційне;
- Б. фінансове;
- В. оперативно-календарне;
- Г. стратегічне.

Тема 3. Маркетингові дослідження, планування збуту і контролю продукції

1. Частина операції, що представляє собою певний крок на шляху її виконання – це:

- А. дія;
- Б. прийом;
- В. стадія;
- Г. процес.

2. Відособлена частина технологічної стадії, покликана вирішити одне завдання й складається із прийомів:

- А. дія;
- Б. технологія;
- В. операція;
- Г. процес.

3. Відособлена частина технології, що забезпечує рішення декількох завдань і поєднує певну кількість операцій.

- А. дія;
- Б. прийом;
- В. стадія;
- Г. процес.

4. Мінімальна частина прийому: певні фізичні, інтелектуальні, інформаційні рухи.

- А. дія;
- Б. технологія;
- В. операція;
- Г. процес.

5. Процес маркетингу складається з таких стадій:

- А. оцінка маркетингової діяльності, визначення перспектив її розвитку;
- Б. організація, аналіз, контроль і раціоналізація системи маркетингу;
- В. дослідження ринку, координація й регулювання процесу маркетингу;
- Г. всі відповіді вірні.

6. Існують такі основні параметри впливу на збут продукції:

- А. ціна товару, якість товару, упаковка, сервісне обслуговування, асортимент продукції;
- Б. ціна товару, якість товару, виробнича потужність;
- В. сервісне обслуговування, виробнича потужність, упаковка;
- Г. виробнича потужність, асортимент продукції.

7. Які витрати не формують планові витрати на збут:

- А. на рекламу;
- Б. змінні загальновиробничі;
- В. на оплату праці продавцям;
- Г. на гарантійний ремонт.

8. Витрати на збут продукції - це:

- А. витрати на обслуговування виробництва;
- Б. витрати на дослідження ринку, рекламу продукції та її продажів;
- В. витрати на оплату праці;
- Г. витрати на управління виробництвом.

9. Які витрати формують планові витрати на збут:

- А. адміністративні;
- Б. на гарантійний ремонт;
- В. загальновиробничі;
- Г. нерозподілені, постійні.

10. Для обчислення обсягу виробництва і реалізації продукції використовуються такі показники:

- А. натуральні, трудові, вартісні, умовно-натуральні;
- Б. натуральні, трудові, вартісні;

В. натуральні, трудові, вартісні, змішані;

Г. натуральні, трудові, змішані.

11. Розробка плану збуту повинна відбутися:

А. в обсягах і в строки, що відповідають можливостям підприємства;

Б. в обсягах і в строки, що відповідають запитам споживачів;

В. відповіді А та Б;

Г. жодної вірної відповіді.

12. В комплекс маркетингу входять:

А. вивчення споживача, дослідження продукту;

Б. дослідження рекламної діяльності, аналіз обсягу товарообігу підприємства;

В. вивчення конкурентів, аналіз власного ринку підприємства;

Г. всі відповіді вірні.

13. Сукупність стадій, операцій, прийомів і дій, необхідних для реалізації маркетингових рішень – це:

А. методика маркетингу;

Б. методологія маркетингу

В. технологія маркетингу;

В. дизайн маркетингових рішень.

14. Відхилення від програми маркетингу виявляють на стадії:

А. координації і регулювання процесу маркетингу;

Б. раціоналізації процесу маркетингу;

В. організації системи маркетингу;

Г. дослідження ринку.

15. Пошук нових сегментів і ніш на ринку відбувається на стадії:

А. координації і регулювання процесу маркетингу;

Б. раціоналізації процесу маркетингу;

В. організації системи маркетингу;

Г. дослідження ринку.

16. Ринкова політика за певними товарами або послугами визначається на стадії:

- А. координації і регулювання процесу маркетингу;
- Б. раціоналізації процесу маркетингу;
- В. організації системи маркетингу;
- Г. дослідження ринку.

17. Першою стадією технології маркетингу є:

- А. координації і регулювання процесу маркетингу;
- Б. раціоналізації процесу маркетингу;
- В. організації системи маркетингу;
- Г. дослідження ринку.

18. Метод ціноутворення, що залежить від характеристики товару та його якості, називається:

- А. параметричний;
- Б. орієнтований на рівень конкуренції;
- В. на основі витрат;
- Г. максимізації прибутку.

19. План збуту продукції визначається за формулою:

- А. $РП = ТП + НРПк - НРПп$;
- Б. $РП = ТП + НРПп - НРПк$;
- В. $РП = ТП - НРПк - НРПп$;
- Г. $РП = ТП - (НРПп - НРПк)$.

20. Фактичний обсяг реалізованої продукції визначають за:

- А. фактично діючими цінами протягом звітного періоду;
- Б. за плановими цінами;
- В. вірні відповіді А, Б;
- Г. немає вірної відповіді.

Тема 5. Матеріально-технічне забезпечення виробництва

1. План матеріально-технічного забезпечення є найважливішим розділом:

- А. тактичного плану;
- Б. стратегічного плану;
- В. бізнес-плану;
- Г. бюджетного плану.

2. Основною метою розробки плану матеріально-технічного забезпечення є:

- А. обґрунтування виробничої потужності підприємства;
- Б. обґрунтування виробничої програми підприємства;
- Г. оптимізація потреби підприємства в матеріально-технічних ресурсах;
- Д. обґрунтування ефективності використання оборотних коштів.

3. Розрахунок потреби в матеріально-технічних та енергетичних ресурсах ведеться:

- А. в вартісному виразі;
- Б. в натуральному виразі;
- В. вірні відповіді а і б;
- Г. в умовних одиницях.

4. Основними завданнями плану матеріально-технічного забезпечення (МТЗ) є:

А. розробка політики економії матеріальних ресурсів, створення умов для ефективної діяльності структурних підрозділів підприємства;

Б. визначення оптимальних строків поставки й розмірів транспортних партій матеріальних ресурсів, забезпечення високої якості ресурсів;

В. своєчасне й повне задоволення потреби підприємства в матеріально-технічних ресурсах, мінімізація витрат на придбання, доставку й зберігання товарно-матеріальних цінностей;

Г. Всі відповіді вірні.

5. При організації матеріально-технічного забезпечення підприємства враховують:

- А. можливості потенційних партнерів;
- Б. інформацію про коливання цін на ринку товарів та послуг;

- В. кон'юнктуру ринку;
- Г. вірні відповіді А, Б, В.

6. Потребу в матеріально-технічних ресурсах служба постачання визначає на основі:

- А. замовлень виробничих підрозділів;
- Б. прогнозних даних;
- В. інформації консалтингових фірм;
- Г. всі відповіді вірні.

7. Вихідними даними для розробки плану матеріально-технічного забезпечення є:

- А. обсяги капітального будівництва, а також нормативна база з урахуванням завдань по зниженню норм витрати матеріалів;
- Б. обсяги виробництва, обсяги робіт організаційного розвитку;
- В. вірні відповіді А, Б;
- Г. немає вірної відповіді.

8. План матеріально-технічного забезпечення складається:

- А. в натуральному вираженні;
- Б. у вартісному вираженні;
- В. вірні відповіді А,Б;
- Г. немає вірної відповіді.

9. Максимально можлива економія у засобах виробництва досягається в результаті:

- А. заміни дорогих і дефіцитних матеріалів більш дешевими;
- Б. зростання ваги машинного часу виробів;
- В. зростання відходів та втрат за рахунок впровадження нових прогресивних технологічних процесів;
- Г. всі відповіді вірні.

10. План матеріально-технічного забезпечення складається з:

- А. розрахунків потреби в матеріально-технічних ресурсах;
- Б. плану закупівель;

В. вірні відповіді А, Б;

Г. розрахунків потреби в кадрах.

11. Проект плану у формі заявок, які містять розрахунки потреби в окремих видах матеріальних ресурсів розробляють на:

А. першому етапі планування матеріально-технічного забезпечення підприємства;

Б. другому етапі планування матеріально-технічного забезпечення підприємства;

В. третьому етапі планування матеріально-технічного забезпечення підприємства;

Г. четвертому етапі планування матеріально-технічного забезпечення підприємства.

12. Доцільність придбання ресурсів або виготовлення їх на підприємстві власними можливостями оцінюють на:

А. першому етапі планування матеріально-технічного забезпечення підприємства;

Б. другому етапі планування матеріально-технічного забезпечення підприємства;

В. третьому етапі планування матеріально-технічного забезпечення підприємства;

Г. четвертому етапі планування матеріально-технічного забезпечення підприємства.

13. Баланси матеріально-технічних ресурсів і плани закупівель складають на:

А. першому етапі планування матеріально-технічного забезпечення підприємства;

Б. другому етапі планування матеріально-технічного забезпечення підприємства;

В. третьому етапі планування матеріально-технічного забезпечення підприємства;

Г. четвертому етапі планування матеріально-технічного забезпечення підприємства.

14. Аналіз ефективності використання матеріальних ресурсів проводять на:

А. першому етапі планування матеріально-технічного забезпечення підприємства;

Б. другому етапі планування матеріально-технічного забезпечення підприємства;

В. третьому етапі планування матеріально-технічного забезпечення підприємства;

Г. четвертому етапі планування матеріально-технічного забезпечення підприємства.

15. Потреба основного виробництва в матеріалах на виробничу програму визначається:

А. множенням норми витрати даного виду матеріалів на одиницю продукції на плановий обсяг випуску продукції;

Б. множенням норми витрати даного виду матеріалів на одиницю продукції на фактичний обсяг випуску продукції;

В. множенням норми витрати даного виду матеріалів на одиницю продукції на обсяг випуску продукції минулого періоду;

Г. множенням норми витрати середньої кількості всіх видів матеріалів що використовуються на обсяг випуску продукції минулого періоду;

16. Потреба в машинно-технічних ресурсах розраховується за допомогою таких методів:

А. подетальний, повиробничий;

Б. за аналогією, за типовими представниками;

В. вірні відповіді А, Б;

Г. немає вірної відповіді.

17. Норми витрат на виробництво одиниці виробу застосовують при:

А. подетальному методі розрахунку потреби в машинно-технічних ресурсах;

Б. методі визначення потреби в машинно-технічних ресурсах за аналогією;

В. методі визначення потреби в машинно-технічних ресурсах за типовими представниками;

Г. немає вірної відповіді.

18. Виріб, на який в період розрахунку потреби в машинно-технічних ресурсах немає норм витрат, прирівнюють до аналогічних виробів, на які є норми витрати матеріалів. Це є характеристикою:

А. подетального методу розрахунку потреби в машинно-технічних ресурсах;

Б. повиробничого методу розрахунку потреби в машинно-технічних ресурсах;

В. методу визначення потреби в машинно-технічних ресурсах за аналогією;

Г. методу визначення потреби в машинно-технічних ресурсах за типовими представниками.

19. При великій різноманітності продукції, а також із відсутністю уточненої програми випуску за кожною позицією проводять розрахунок потреби з використанням:

А. подетального метода розрахунку;

Б. повиробничого метода розрахунку;

В. метода визначення потреби за аналогією;

Г. метода визначення потреби за типовими представниками.

20. Розмір виробничого запасу сировини і матеріалів залежить від:

А. сезонності поставок матеріалів;

Б. періодичності запуску сировини й матеріалів у виробництво;

В. величини потреби в різних видах сировини й матеріалів;

Г. всі відповіді вірні.

Тема 6: Планування персоналу і оплати праці

1. Сукупність постійних працівників, які мають професійну підготовку та практичний досвід і навички роботи:

- А. робітники;
- Б. персонал підприємства;
- В. керівники;
- Г. фахівці.

2. Працівників житлово-комунального господарства, культурно-побутових та медичних установ об'єднані поняттям:

- А. непромисловий персонал;
- Б. основний персонал;
- В. фахівці;
- Г. робітники.

3. Внутрішній нормативний документ підприємства у якому зазначається перелік посад, що є на даному підприємстві, чисельність працівників за кожною з них і розміри їх місячних посадових окладів – це:

- А. схема посадових окладів;
- Б. таблиць обліку робочого часу;
- В. штатний розпис;
- Г. немає вірної відповіді.

4. Сукупність соціально-правових, організаційно-економічних і психологічних заходів держави або підприємства з формування, використання і відтворення трудового потенціалу:

- А. кадрова політика;
- Б. трудова політика;
- В. кадровий потенціал;
- Г. трудова методологія.

5. Кадрова політика розробляється:

- А. вищим керівництвом підприємства;
- Б. кадровими службами;

В. працівниками підприємства;

Г. вірні відповіді А,Б.

6. Основними розділами кадрової політики є:

А. політика підбору кадрів, політика формування соціальних відносин;

Б. політика профнавчання, політика формування кадрових процедур;

В. політика оплати праці, політика соціальних відносин;

Г. всі відповіді вірні.

7. До зовнішніх джерел підбору кадрів належать:

А. організації із працевлаштування, оголошення;

Б. контакти з навчальними закладами, біржі праці;

В. вірні відповіді А,Б;

Г. немає вірної відповіді.

8. До внутрішніх джерел підбору кадрів належать:

А. підготовка працівників на підприємстві, просування по кар'єрній драбині;

Б. контакти з навчальними засобами, біржі праці;

В. оголошення, організації із працевлаштування;

Г. немає вірної відповіді.

9. При плануванні чисельності персоналу необхідно забезпечити:

А. раціональне використання трудових ресурсів,

Б. оптимальне співвідношення різних категорій персоналу;

В. вірні відповіді А,Б;

Г. немає вірної відповіді.

10. Вихідними даними при плануванні чисельності персоналу:

А. виробнича програма;

Б. норми витрат праці;

В. баланс робочого часу;

Г. всі відповіді вірні.

11. Кількість робітників, які повинні для забезпечення нормального процесу виробництва щодня перебувати на робочих місцях - це:

- А. явочна чисельність;
- Б. облікова чисельність;
- В. середньооблікова чисельність;
- Г. немає вірної відповіді.

12. Показник, що охоплює загальну кількість усіх працівників підприємства у тому числі фактично працюючих працівників, які перебувають у відрядженні, у відпустках тощо:

- А. явочна чисельність;
- Б. облікова чисельність;
- В. середньооблікова чисельність;
- Г. немає вірної відповіді.

13. Показник, який розраховують діленням суми облікової чисельності за всі календарні дні періоду на кількість календарних днів у періоді, називається:

- А. явочна чисельність;
- Б. коефіцієнт плинності кадрів;
- В. середньооблікова чисельність;
- Г. немає вірної відповіді.

14. Для оцінки персоналу підприємства застосовуються показники:

- А. відповідність кваліфікації робітників ступеню складності виконуваних робіт, плинність кадрів;
- Б. рівень дисципліни, стабільність персоналу;
- В. вірні відповіді А, Б;
- Г. немає вірної відповіді.

15. Показник рівня дисципліни розраховується шляхом:

- А. ділення показників неявки на роботу і фактично відпрацьованих людино-днів;
- Б. ділення середнього стажу роботи на підприємстві і загальної суми років роботи на даному підприємстві всього персоналу;

В. ділення середнього тарифного розряд групи робітників на середній тарифний розряд робіт, що виконуються;

Г. немає вірної відповіді.

16. Показник стабільності персоналу розраховується шляхом:

А. ділення показників неявки на роботу і фактично відпрацьованих людино-днів;

Б. ділення середнього стажу роботи на підприємстві і загальної суми років роботи на даному підприємстві всього персоналу;

В. ділення середнього тарифного розряд групи робітників на середній тарифний розряд робіт, що виконуються;

Г. немає вірної відповіді.

17. Показники відповідності кваліфікації робітників ступеню складності виконуваних робіт розраховується шляхом:

А. ділення показників неявки на роботу і фактично відпрацьованих людино-днів;

Б. ділення середнього стажу роботи на підприємстві і загальної суми років роботи на даному підприємстві всього персоналу;

В. ділення середнього тарифного розряд групи робітників на середній тарифний розряд робіт, що виконуються;

Г. немає вірної відповіді.

18. При плануванні персоналу застосовують:

А. деталізований метод;

Б. укрупнений метод;

В. вірні відповіді А,Б;

Г. немає вірної відповіді.

19. Якщо розрахунки проводяться за кожною категорією працівників, то використовується:

А. деталізований метод;

Б. укрупнений метод;

В. конкретизований метод;

Г. немає вірної відповіді.

20. Підприємствам з однорідним виробництвом доцільно використовувати ... метод планування базової чисельності:

А. зменшений;

Б. збільшений;

В. середній;

Г. немає вірної відповіді.

Тема 7: Витрати виробництва

1. Витрати, що здійснюються у формі інвестицій та різних інноваційних заходів, пов'язаних з розширенням виробництва, заміною основних фондів, реконструкцією тощо, називаються:

А. поточними;

Б. одночасними;

В. прямими;

Г. непрямими.

2. Витрати, що пов'язані з виробництвом і реалізацією продукції, робіт, послуг, також набувають форми витрат, називаються:

А. поточними;

Б. одночасними;

В. прямими;

Г. непрямими.

3. Завдання, що вирішується у процесі планування собівартості продукції:

А. розрахунок вартості необхідних ресурсів;

Б. визначення загальної величини витрат на виробництво запланованих обсягів виробів;

В. обчислення собівартості виробництва кожного виду продукції та її рентабельності;

Г. вірні відповіді А, Б, В.

4. До вихідних даних планування витрат належать:

- А. економічні нормативи, норми затрат праці;
- Б. ціни на матеріально-технічні ресурси, норми витрат матеріальних ресурсів для виробництва продукції;
- В. плани організаційно-технічних заходів, планові обсяги виробництва продукції;
- Г. вірні відповіді А, Б, В.

5. Розробленню плану собівартості на підприємстві передують:

- А. аналіз виробничо-господарської діяльності підприємства за попередній період;
- Б. прогнозування фінансового стану підприємства на майбутній період;
- В. аналіз необоротних активів підприємства за попередній період;
- Г. вірні відповіді А, Б, В.

6. Відношення витрат до обсягу продукції характеризує:

- А. абсолютну величину витрат;
- Б. відносний рівень витрат;
- В. рентабельність виробництва;
- Г. ефективність виробництва.

7. Зміна встановлених розмірів мінімальної заробітної плати належить до:

- А. внутрішніх факторів впливу на собівартість продукції;
- Б. зовнішніх факторів впливу на собівартість продукції;
- В. опосередкованих факторів впливу на собівартість продукції;
- Г. немає вірної відповіді.

8. Зниження матеріаломісткості продукції належить до:

- А. внутрішніх факторів впливу на собівартість продукції;
- Б. зовнішніх факторів впливу на собівартість продукції;
- В. опосередкованих факторів впливу на собівартість продукції;
- Г. немає вірної відповіді.

9. Зростання грошових коштів в касі належить до:

- А. внутрішніх факторів впливу на собівартість продукції;
- Б. зовнішніх факторів впливу на собівартість продукції;
- В. опосередкованих факторів впливу на собівартість продукції;
- Г. немає вірної відповіді.

10. Зміна тарифів на перевезення вантажів належить до:

- А. внутрішніх факторів впливу на собівартість продукції;
- Б. зовнішніх факторів впливу на собівартість продукції;
- В. опосередкованих факторів впливу на собівартість продукції;
- Г. немає вірної відповіді.

11. Перед початком розробки плану собівартості продукції проводять:

А. затвердження переліку та складу змінних і постійних загальновиробничих витрат.

Б. затвердження переліку та складу статей калькулювання виробничої собівартості продукції (робіт, послуг);

В. аналіз структури витрат основного та допоміжного виробництва підприємства;

Г. вірні відповіді А, Б, В.

12. Метод калькулювання, що передбачає розрахунок собівартості на основі чинних у даний період прогресивних нормативів і норм витрат економічних ресурсів на одиницю продукції, називається:

А. методом позамовної калькуляції;

Б. методом величини покритті;

В. методом загальної калькуляції;

Г. методом попроцесної калькуляції.

13. На який період складають планову (нормативну) калькуляцію ?

А. на день;

Б. на місяць;

В. на квартал;

Г. на рік.

14. Складаючи планову (нормативну) калькуляцію, визначають величину:

- А. прямих витрат;
- Б. непрямих витрат;
- В. вірні відповіді А, Б;
- Г. постійних витрат.

15. До об'єктів калькулювання належить:

- А. виріб;
- Б. продукт;
- В. переділ;
- Г. вірні відповіді А,Б,В.

16. Вартість зворотних відходів...:

- А. враховують до витрат на матеріальні ресурси, що включають в розрахунок виробничої собівартості продукції;
- Б. вираховують з витрат на матеріальні ресурси, що включають в розрахунок виробничої собівартості продукції;
- В. не включають у розрахунок виробничої собівартості продукції;
- Г. немає вірної відповіді.

17. Виплата основним робітникам додаткової зарплати...:

- А. відносять до витрат за статтею «Прямі витрати на оплату праці»;
- Б. не відносять до витрат за статтею «Прямі витрати на оплату праці»;
- В. залежно від виду виробництва відносять або не відносять до витрат за статтею «Прямі витрати на оплату праці»;
- Г. немає вірної відповіді.

18. Витрати, які перевищують установлені норми витрат на гарантійний ремонт належать до:

- А. «Інших виробничих витрат»;
- Б. «Втрат від браку»;
- В. «Прямих матеріальних витрат»;

Г. «Загальновиробничих витрат».

19. Витрати з перевірки виробів, вузлів, деталей на відповідність вимогам стандартів належать до:

- А. «Інших виробничих витрат»
- Б. «Втрат від браку»;
- В. «Прямих матеріальних витрат»;
- Г. «Загальновиробничих витрат».

20. Якщо об'єктом калькулювання й обліку є окреме індивідуальне замовлення, то застосовують:

- А. методом позамовної калькуляції;
- Б. методом величини покритті;
- В. методом загальної калькуляції;
- Г. методом попроцесної калькуляції.

Тема 8: Фінансове планування і контроль на підприємстві

1. Залучення необхідних коштів для покриття потреби підприємства в основному й оборотному капіталі – це:

- А. фінансове планування;
- Б. довгострокове планування;
- В. фінансування;
- Г. фінансовий андерайтинг.

2. Фінансовими джерелами залучених коштів є:

- А. короткострокові кредити;
- Б. довгострокові кредити;
- В. вірні відповіді А, Б;
- Г. прибуток підприємства.

3. До залучених джерел фінансування належать:

- А. банківські кредити;
- Б. кошти від випуску векселів;
- В. іноземні інвестиції;
- Г. всі відповіді вірні.

4. «Криза ліквідності» може бути відображена в:

- А. сплаті відсотків за позиками;
- Б. сплаті рахунків постачальників;
- В. сплаті рахунків за комунальні послуги;
- Г. всі відповіді вірні.

5. Якщо під час фінансового планування, потребу у фінансових ресурсах визначають на основі фінансових норм і нормативів, то мова йде про використання:

- А. балансового методу;
- Б. нормативного методу;
- В. розрахунково-аналітичного методу;
- Г. методу економіко-математичного моделювання.

6. Метод фінансового планування, що застосовують для прогнозування значення показників та оптимізації планових рішень, називають:

- А. балансовий;
- Б. нормативний;
- В. розрахунково-аналітичний;
- Г. метод економіко-математичного моделювання.

7. Якщо під час складання фінансового плану використовують базові дані та індекси зміни їх у плановому періоді, то мова йде про застосування:

- А. балансового методу;
- Б. нормативного методу;
- В. розрахунково-аналітичного методу;
- Г. методу економіко-математичного моделювання.

8. Довгостроковий фінансовий план складають на період:

- А. до 1 року;
- Б. 1 – 3 роки;
- В. 3 – 5 років;

Г. більше 5 років.

9. Поточний фінансовий план складають на період:

А. 1 року;

Б. 1 – 3 роки;

В. 3 – 5 років;

Г. більше 5 років.

10. Підприємства недержавної форми власності складають фінансовий план:

А. стандартизованої форми, який включає 5 розділів;

Б. стандартизованої форми, який включає 3 основних розділи і 4 додаткових;

В. довільної форми;

Г. немає вірної відповіді.

11. Розрізняють такі види оперативних фінансових планів:

А. оперативний фінансовий, касовий плани;

Б. платіжний календар та податковий план;

В. вірні відповіді А,Б;

Г. план надходження коштів і видатків.

12. Оперативний фінансовий план, який складається у формі кошторису або балансу доходів та витрат і забезпечує контроль за надходженнями та витрачанням коштів в усіх підрозділах підприємства, називається:

А. податковий план;

Б. бюджет;

В. платіжний календар;

Г. касовий план.

13. Прибуток від звичайної діяльності, а також результат від надзвичайної діяльності (події), характеризує:

А. чистий прибуток;

Б. валовий прибуток;

В. прибуток від звичайної діяльності;

Г. прибуток від звичайної діяльності до оподаткування.

14. Розроблення плану прибутку з урахуванням корективів, що враховують зміни зовнішніх і внутрішніх умов, належить до:

А. пасивної стадії планування прибутку;

Б. активної стадії планування прибутку;

В. перспективної стадії планування прибутку;

Г. поточної стадії планування прибутку.

15. Визначенні найбільшої прибутковості підприємства з урахуванням зовнішніх і внутрішніх змін, належить до:

А. пасивної стадії планування прибутку;

Б. активної стадії планування прибутку;

В. перспективної стадії планування прибутку;

Г. поточної стадії планування прибутку.

16. Прибуток розраховують за окремими видами продукції, що виробляються й реалізуються, за умов використання:

А. економічного методу планування операційного прибутку;

Б. прямого методу планування операційного прибутку;

В. методу планування прибутку на основі показника витрат на 1 грн продукції;

Г. оберненого методу планування операційного прибутку.

17. Метод планування операційного прибутку, який дає змогу визначити не лише загальну суму прибутку, а й вплив на неї зміни окремих чинників, називається:

А. економічний;

Б. прямий;

В. методу планування прибутку на основі показника витрат на 1 грн продукції;

Г. обернений.

18. Аналіз «витрати — обсяг — прибуток» дає можливість

А. приймати рішення щодо цільових розмірів прибутку;

Б. визначати граничний обсяг виробництва продукції, подальше збільшення якого зменшує прибуток;

В. визначати обсяги виробництва й реалізації продукції з погляду їхньої беззбитковості;

Г. вірні відповіді А, Б, В.

19. Напрямок і пропорції використання чистого прибутку визначається:

А. керівництвом підприємства на власний розсуд;

Б. державними стандартами;

В. підзаконними актами;

Г. вірні відповіді А, Б, В.

20. Розміри чистого прибутку, фондів нагромадження й споживання, які утворюються на підприємствах, залежать від:

А. фінансового результату від операційної діяльності;

Б. фінансового результату від інвестиційної та фінансової діяльності;

В. розміру податку на прибуток і витрат від надзвичайної діяльності;

Г. вірні відповіді А, Б, В.

Перелік питань до іспиту

1. Сутність планування.
2. Об'єкт і предмет науки «Планування».
3. Етапи планування.
3. Принципи планування, їх суть.
4. Методи планування, їх суть.
5. Система планування.
6. Види планів підприємств.
7. Організаційні форми (структури) планування на підприємстві.
8. Суть і процес стратегічного планування
9. Відмінність стратегічного планування від традиційного перспективного.
10. Сутність прогнозування
11. Методи прогнозування та коротко про суть головних з них.
12. Планування основних досягнень науково-технічного прогресу.
13. Сутність бізнес-плану та його функції.
14. Структура і зміст бізнес-плану.
15. Суть і завдання поточних (річних) планів підприємства.
16. Зміст (розділи) поточного (річного) плану підприємства.
17. Поточні (річні) плани внутрішньогосподарських підрозділів та їх чотири групи показників.
18. Черговість розробки річного плану господарства і планів госпрозрахункових підрозділів
19. Зміст і послідовність підготовчої роботи до складання плану
20. Оперативне планування на підприємстві
21. Зміст оперативних планів у рослинництві
22. Суть і зміст маркетингової програми підприємств
23. Зміст і етапи планування промислових виробництв
24. Обґрунтування виробничої програми промислових виробництв; планування асортименту продукції
25. Планування витрат і собівартості продукції промислових виробництв

26. Планування обсягів механізованих робіт 4
27. Планування витрат на використання с-г техніки
28. Обчислення планової суми амортизаційних відрахувань. Групування основних засобів.
29. Методика віднесення амортизаційних відрахувань на об'єкти калькуляції.
30. Методика визначення планової кількості поточних і капітальних ремонтів, технічних обслуговувань.
31. Планування витрат на технічне обслуговування і ремонт с-г техніки
32. Планування собівартості механізованих робіт
33. Планування вантажоперевезень на підприємстві.
34. Визначення планових показників використання автомобілів, обсягів автотранспортних робіт.
35. Планування потреби і вартості пально-мастильних матеріалів по автопарку.
36. Структура витрат на автотранспорті роботи і методика визначення планової собівартості одиниці робіт.
37. Визначення планової потреби в електроенергії.
38. Планування затрат праці і чисельності у рослинництві.
39. Планування затрат праці і чисельності у тваринництві.
40. Баланси праці та методика їх розроблення.
41. Планування фонду оплати праці по господарству (фрагментарно).
42. Зміст (складові) плану соціального розвитку колективу.
43. Методи планування витрат і собівартості продукції..
44. Сутність норм, нормативів та нормативного методу планування витрат.
45. Послідовність розрахунків з обчислення планової собівартості продукції, робіт та послуг.
46. Групування витрат за елементами.
47. Групування витрат за статтями.
48. Суть і головні завдання контролю виконання планів.
49. Види контролю та їх ефективність.
50. Предмет контролю

51. Методи контролю.

52. Оцінка виконання планів.

Список літератури

1. Алексеева М.М. Планирование деятельности фирмы: Учебно-методическое пособие. – М.: Финансы и статистика, 2001. – 248 с.
2. Бурик А.Ф. Планування діяльності підприємства: навч. посіб./ Бурик А.Ф., Світовий О.М., Мачушенко О.Г. та інші. – К.: «Центр учбової літератури», 2013. – 260 с.
3. Бухалков М.И. Внутрифирменное планирование: Учебник. – М.: ИНФРА-М, 2000. – 392 с.
4. Бизнес-планирование / Под редакцией Попова В.М. – М.: Финансы и статистика, 2001. – 672 с.
5. Внутрішній контроль в процесі управління виробництвом: навч. посіб. / Смержанюк Т.П., Шрам Т.В., Труш В.Є / За ред. В.Є.Труша – К.: «Кондор», 2009. – 284 с.
6. Гордійчук А.С. Організація і технологія матеріально-технічного забезпечення підприємства: навч. посіб. / Гордійчук А.С., Стахів О.А., Кузнєцова Т.В., Збагерська Н.В. – Рівне: НУВГП, 2012. – 256 с.
7. Зінь В.А., Турченко М.О. Планування діяльності підприємства: Підручник. – К.: Видавничий дім «Професіонал», 2004. – 320 с.
8. Зінь Е.А., Турченко М.О. Планування діяльності підприємства: Навчальний посібник. – Рівне. – НУВГП, 2008 – 132 с.
9. Орлов О.О. Планування діяльності промислового підприємства. Підручник. – К.: Скарби, 2002. – 336 с.
10. Планування діяльності підприємства: Навч. посібник / за заг. ред. В.Є. Москалюка. – К.: КНЕУ, 2005. – 384 с.
11. Тарасюк Г.М., Шваб Л.І. Планування діяльності підприємства. Навч. посіб. – К.: «Каравела», 2003. – 423 с.
12. Тимошенко В.М. Планування діяльності підприємства: Конспект лекцій. – Харків: ХНАМГ, 2010. – 213 с.
13. Швайка Л.А.. Планування діяльності підприємства. Навч. посібник. – Л.: Новий світ–2000, 2003. – 268 с.

Навчально-методичне видання

Громко Лілія Сергіївна

Планування і контроль на підприємстві

Методичні рекомендації

Друкується в авторській редакції

Підп. до друку 2013 р. Формат 60x84/16
Папір офс. Гарн. Times New Roman. Ум. друк. арк. 1,3.
Обл.-вид.арк. 1,0. накладом 50 прим.
Друк ПП “Поліграфія”

